

**ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
П А Л Е
ФИЛИЈАЛА БИЈЕЉИНА
БИРО БИЈЕЉИНА
Број: 02-3-146/15
Датум: 30.06.2015.год.**

**ИНФОРМАЦИЈА О СТАЊУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ НА
ПОДРУЧЈУ БИРОА БИЈЕЉИНА НА ДАН 31.05.2015. ГОДИНЕ**

Бијељина, мај 2015. године

УВОД

Као што је познато, стопа незапослености је податак, показатељ који одсликава стање привреде једне државе, региона, локалне заједнице.

Она такође, представља мјерило успјешности економске политике, тежине социјалних потреба и разлика у друштву.

Многа истраживања показују да је пад домаћег бруто производа уско везан уз стопу незапослености.

Криза у Републици Српској поклапа се са кризама у Европи и свијету што наравно показује да је привреда Републике Српске дио свјетске привреде и тај се утицај нарочито прелијева путем увоза и извоза, страних кредита и страних улагања.

Ово међутим, не значи да криза није под утицајем локалних економских и економско-политичких прилика.

Стопа незапослености, на подручју Града Бијељина износи 40%! То је енормно висока стопа имајући у виду потенцијале које нуди ова житница Републике Српске и БиХ.

Зато коначно Град Бијељина мора да схвати да је Семберија првенствено брига органа изабраних од стране њених грађана на нивоу Града, онда Републике Српске и БиХ.

Буџет Града за 2016. годину мора да буде тако конструисан да буде у функцији превазилажења стагнације у привреди, у запошљавању, у социјалној заштити и те ставке у Буџету морају бити носиоци, покретачи, кораци који иду ономе што је циљ сваке одговорне власти, а то је заустављање пада запослености, односно повећање броја запослених и отварање нових радних мјеста!

Први корак који је Градска власт учинила у том правцу јесте формирање Привредног савјета Града и усвајање Акционог плана запошљавања за 2015. годину.

Путем Градске управе и самог Привредног савјета у чији састав улазе и спољни чланови из свих сегмената живота треба одржавати консултације са свим групацијама грађана (привредницима, удружењима пољопривредника, удружењима пензионера, борачком организацијом, образовним институцијама, омладинским организацијама и другим асоцијацијама грађана) о начину и могућностима рјешавања њихових приоритетних проблема, о могућности укључивања Владе РС у рјешавање тих проблема, па и Вијећа Министара БиХ.

У односу на извјештајни период у 2014. години закључујемо да је Град Бијељина направио значајне помаке напријед када је у питању планирање активности за рјешавање енормно високог броја незапослених лица, али је наравно потребно да се настави даље како би се тај план реализовао, а такође наставити и са анализама резултата и планирати амбициозније за 2016. годину како би се ишло корак по корак ка рјешавању проблема незапослености у овим тешким економским и политичким условима.

СТАЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈИ

На дан **31.05.2015.** године на евиденцији Бироа за запошљавање Бијељина пријављено је укупно **13.501** незапослено лице, што је за **158** лица мање у односу на прошлу годину када је разматрана Информација о стању незапослености за период 01.01. до 30.09.2014. године (са 31.12.2014. године на евиденцији се налазило **13.666** лица).

Степен стр.образ.	31. 05.2015.		31.12.2014.	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене
НК	2.700	1.397	2.771	1.434
ПК/НСС	659	426	667	133
КВ	4.556	1.763	4.633	1.778
ССС	3.557	2.294	3.572	2.308
ВКВ	482	23	201	26
ВШС	227	140	228	138
ВСС 180	297	195	30	198
ВСС 240	1.229	832	1.217	822
МАСТЕРИ	79	49	64	43
МАГИСТРИ стари програм	9	4	6	2
ДОКТОРИ	0	0	0	0
УКУПНО:	13.501	7.123	13.666	7.185

Табела 1. Број регистрованих незапослених лица која чине понуду радне снаге према образовној структури

У укупном броју незапослених лица у Бироу Бијељина, налази се **9.273** лица која не представљају активну понуду радне снаге, а то су лица која су пријављена Заводу ради остваривања других права. У 12 мјесецу 2014. године број лица која не представљају активну понуду радне снаге износио је **8.986**. На основу тога се може видјети да је број ових лица повећан за **686** лица.

Квалификациона структура лица која **не представљају активну понуду радне снаге** је сљедећа:

Степен стручног образовања	31.05.2015.	31.12.2014.
НК	5.100	5.043
ПК/НСС	470	459
КВ	2.005	1.915
ССС	1.439	1.344
ВКВ	59	60
ВШС	60	53
ВСС 180 ECTS	27	22
ВСС 240 ECTS	105	87
МАСТЕР 300 ECTS	8	3
МАГИСТАР	0	0
ДОКТОР НАУКА	0	0
УКУПНО:	9.273	8.986

Најбројнија занимања на евиденцији су и даље: кв возачи, кв бравари, кв аутомеханичари, кв металостругари, кв продавачи, кв конобари, кв кувари, матуранти гимназије, пољопривредни техничари, грађевински техничари, трговачки техничари, економски техничари, машински техничари, електро-енергетичари, економисти, правници, дипл. економисти, професори разредне наставе, дипл. васпитачи у предшколској установи, професори енглеског језика.

Дефицитарна занимања и у 2014. години била су: дипл.инж. пољопривреде-агроном, дипл.инж. заштите биља, дипл.инж. геологије, дипл.машински инжињер, дипл.инж. електротехнике - смјер јака струја, дипл.инж. електротехнике - смјер слаба струја, дипл. грађевински инжињер - смјер хидроградња, дипл.инжињер мехатронике, дипл.инж. прераде дрвета, дипл.инж. прехранбене технологије, дипл.инж. текстилне технологије, дипломирани кожарски инжињер, професор српског језика, професор њемачког језика, професор руског језика, професор латинског језика, професор биологије, професор физике, професор математике, професор информатике, професор социологије, професор демократије, професор ликовног васпитања, дипл. физиотерапеут, дипл. инж. медицинске радиологије, дипл. дефектолог-сурдоаудиолог, дипл. социјални радник, дипломирани санитарни инжињер, дипл. библиотекар.

На евиденцији Филијале од лица која су ушла у активну понуду радне снаге пријављено је укупно **304** члана породица погинулих бораца, **200** РВИ и **1.106** учесника рата, **9** осталих инвалидних лица и **27** лица – категоризована омладина.

А када су у питању лица која не чине активну понуду радне снаге пријављено је укупно **109** чланова породица погинулих бораца, **83** РВИ и **369** учесника рата, **11** осталих инвалидних лица и **31** лице – категоризована омладина.

Старосна доб	2015. год.	2014. год.
15-18	1	12
18-20	160	302
20-24	977	1.055
24-27	1.131	1.167
27-30	1.190	1.221
30-35	1.725	1.722
35-40	1.597	1.581
40-45	1.564	1.601
45-50	1.623	1.756
50-55	1.666	1.584
55-60	1.244	1.117
60-65	595	535
Укупно:	13.473	13.659

Табела 2. Број регистрованих незапослених лица која чине понуду радне снаге према старосној структури у 2014. и 2015. години

Када је у питању старосна структура незапослених лица која чине активну понуду радне снаге најбројнија су лица старости од 30 до 35 година **1.666**, од 35 до 40 година **1.597** лица, од 40 до 45 година **1.564** лица, и од 45-50 година **1.623** лица. Укупан број младих до 30 година старости је **3.459** лица што представља 25 % од укупне понуде активне радне снаге.

На евиденцију се током извјештајног периода пријавило нових **2.292** лица, а брисано је у истом периоду **2.433** лица и то по сљедећим основима:

1. запослење – **1.118** лица,
2. обављање приватне дјелатности – **39** лица,
3. укључивање у редовно школовање – **3** лица,
4. стицање услова за пензију – **120** лица,
5. стицање вишег степена стр.спреме – **54** лица,
6. нередовно јављање - **1.004** лица,
7. пресељење – **33** лица,
8. смрт – **15** лица,
9. рад “на црно” - **0** лица,
10. носилац комерц. пољопр.домаћинства – **36** лица,
11. остали законски разлози – **8** лица.

У извјештајном периоду на евиденцију ове филијале пријавило се укупно **2.292** лица, од чега је **886** лица први пут (без стажа), а **1.426** из радног односа, **65** лица због стечаја, а **106** због престанка рада послодавца, као економски и технолошки вишак проглашено је **346** лица, а највише лица је пријављено због престанка радног односа на одређено вријеме и то **532** лица.

ЗАПОСЛЕНОСТ И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Биро Бијељина је задржао успјешну сарадњу са великом већином послодаваца како државних тако и приватних, врше се периодичне посјете од стране организатора послова бироа свим послодавцима на подручју нашег Града, утврђене су евентуалне потребе за радницима, за неке извршено посредовање и запослење, о чему се у бироу води посебна евиденција.

Посредством Бироа Бијељина у извјештајном периоду запослено је укупно **1.118** лица.

Пријављено је од стране послодавца **536** потреба за запошљавање **583** радника, што је показатељ да послодавци на овом подручју и даље у великом броју достављају пријаве о потреби за радницима. Реализовано је запошљавање **448** радника, што је нешто више него крајем 2014. године.

ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНИХ ДРЖАВЉАНА И ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА

Када је у питању примјена Закона о запошљавању страних држављана и лица без држављанства од 01.01. до 31.05. поднесено је **47** захтјева за издавање радних дозвола и исто толико је издато.

Такође је било и посредовања у запошљавању у иностранству и то у Словенији гдје је радни однос засновало **6** лица из Бијељине а у СР Њемачкој такође **6** лица.

Тражени су у Словенији кв месари, кв руковаоци грађевинских машина и кв возач камиона, а у СР Њемачкој његоватељице.

Посредовање са иностранством се врши путем Агенције за рад и запошљавање БиХ која потребе послодаваца из иностранства прослеђује Заводу РС како би се даље прослиједиле до нивоа општина - бироа.

Овај начин посредовања је сигуран јер се посредује за државе са којима БиХ има закључен уговор о посредовању.

Поред Словеније и СР Њемачке у току су преговори за закључивање Међудржавног споразума са Русијом и Хрватском о сезонском запошљавању, а споразум са државом Катар је потписан, само се чека његова ратификација.

ПРОЈЕКТИ СУФИНАНСИРАЊА ЗАПОШЉАВАЊА

I Пројекат суфинансирања запошљавања Рома

Због изузетно малог броја захтјева Јавни позив је настављен и у 2015. години, након чега су **3** послодавца поднијела захтјев за запошљавање **8** лица, одобрена су **3** а реализовано је запошљавање **1** лица ромске националности. Реализован је и **1** уговор за једно лице које је регистровало самосталну дјелатност.

II Пројекат подршке запошљавању лица изнад 45 година старости

	Укупно:		Запошљавање код послодавца 3.000 КМ		Самозапошљавање 4.000 КМ
	захтјева	радника	захтјева	радника	захтјева
Бијељина	55	95	33	73	22

III Пројекат запошљавања у привреди 2015. године

захтјева	радника	Запошљавање код послодавца 2.000 КМ		Самозапошљавање 4.000 КМ
		захтјева	радника	захтјева
128	309	75	256	53

IV Пројекат подршке запошљавању и самозапошљавању ратних војних инвалида ВРС, дјеце погинулих бораца ВРС и незапослених демобилисаних бораца Војске Републике Српске “Заједно до посла у 2015. години”

БИРО	Захтјева	Радника	I ЗАПОШЉАВАЊЕ КОД ПОСЛОДАВЦА						II САМОЗАПОШЉАВАЊЕ		III САМОЗАПОШЉАВАЊЕ ДЈЕЦЕ ПБ
			РВИ		ДБ		ДПБ		РВИ	ДБ	
			Захтјева	Радника	Захтјева	Радника	Захтјева	Радника	Радника	Радника	Радника
БН	39	68	2	4	14	36	5	18	1	8	9

Укупно је по свим Јавним позивима поднесено **215** захтјева за запошљавање **480** радника, од чега је **94** самозапошљавање.

Управни одбор Завода ускоро ће одржати сједницу на којој ће разматрати поднесене захтјеве и одобрити у складу са актима Завода.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Незапослена лица и у 2015. години, остваривала су права по основу незапослености у складу са Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник РС", број: 30/10), Законом о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник РС", број: 102/12), Законом о здравственом осигурању и Правилником о условима и начину остваривања права незапослених лица.

Право на новчану накнаду на дан 31.05.2015. године активно користи **162** лица, а током извјештајног периода захтјев за остваривање овог права поднијело је **610** лица. Знатан број поднесених захтјева је одбијен због неплаћених обавеза по основу доприноса за ПИО, и осигурање за случај незапослености. На дан 31.05.2015. године право на новчану накнаду користи **118** незапослених лица.

За остваривање права на пензијско-инвалидско осигурање по основу члана 37. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, поднесен је укупно **31** захтјев, а на дан 31.05.2015. године то право користи **40** лица.

Право на здравствено осигурање у складу са Законом о здравственом осигурању на дан 31.05.2015. године користи **15.086** лица или **66 %** од укупног броја пријављених лица.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Из свега напријед наведеног када је у питању стање незапослености на подручју Града Бијељина од 01.01.2015. године до данас може се констатовати сљедеће:

- да је број незапослених лица која активно траже посао константно веома висок, односно да се стопа незапослености на подручју Бијељине не смањује у последњих пет година што значи да коначно овом проблему мора да се посвети дужна пажња од стране свих структура власти
- да се хитно морају предузети активности на спречавању сиве економије, како на подручју Града Бијељина, тако и на нивоу Републике

Ово из разлога што се број незапослених који су на евиденцији ради остваривања других права константно повећава (право на здравствено осигурање, дјечији додатак и сл.). Тренутно је на евиденцији Бироа Бијељина пријављено **68,7 %** у односу на број активних тражилаца посла.

- да се запошљавање на неодређено вријеме све више избјегава од стране како приватних тако и јавних предузећа, установа и институција и све више се радници примају на период од 2-3 мјесеца, па им се онда радни однос тако продужава на исти период по неколико пута.

На тај начин радници су у несигурности, нису у могућности да се кредитно задуже и врши се злоупотреба таквог начина запошљавања јер се након извјесног периода, ти радници отпусте и приме нови на исти начин.

- примјећујемо проблем у Градској управи са привременом одјавом самосталне дјелатности, јер нам та лица, у периоду одјаве, долазе да се пријаве на евиденцију и није правно дефинисан њихов статус (да ли су незапослени или им мирују права из радног односа)

- да се мора остварити јача сарадња у сваком погледу између Градске управе, Завода за запошљавање РС, Фонда ПИО РС, Фонда дјечије заштите РС, Центра за социјални рад и инспекције рада, како би се ефикасније рјешавала питања и остваривала права незапослених лица, лица у стању социјалне потребе, лица која испуњавају услове за пензионисање

Такви састанци би се требали одржавати периодично и закључци са тих састанака да се достављају ресорним министарствима уколико се не могу ријешити унутар Градске управе и надлежног фонда.

- да се број запослених лица у току мјесеца прати и у Градској управи на начин да се и Градска управа укључи у систем Пореске управе путем ЕЛМО-пројекта, како би могла да се прате кретања на тржишту рада и у складу са тим предузимати краткорочне мјере и активности не чекајући годину дана да се прате информације из тих области (нпр. која су лица запослена а подносе захтјев Градској управи за издавање још једне радне књижице, послодавац за њих не уплаћује доприносе па се пријављују на Биро да би остварили здравствено осигурање иако су запослени), такође и када је у питању остваривање права код појединих одјељења Градске управе или размјена података између Градске управе и фондова

ПРИЈЕДЛОЗИ МЈЕРА

- Имајући у виду стопу незапослености која, може се рећи стагнира, што значи да не варира чак ни када су сезонски послови, а камоли да има тенденцију опадања, што је веома лош показатељ да се у привреди Града Бијељина преживљава, ништа не мијења, нема развоја, нема привредног живота, што захтијева хитно сагледавање могућности за побољшање привредног амбијента на подручју града (нпр. планирање више средстава у Буџету за Агенцију за развој МСП и Аграрни фонд).

- Непромјенљивост стопе незапослености надомјешта запошљавање у јавном сектору, који је све оптерећенији административним радницима, да с разлогом постоји опасност да јавни сектор дође у ситуацију да мора отпустити вишкове радника (у све више јавних предузећа, установа и институција, као и у Градској управи долази у питање редовност исплате обавеза према радницима, плаћања комуналних трошкова, трошкова електричне енергије и др.), те из тих разлога предлагемо да се да већи значај приједлозима привредника са овог подручја у погледу олакшица за њихово пословање и могућности за отварање нових радних мјеста!

Добар примјер је недавно одржана Презентација у организацији Градске управе Бијељина гдје су били присутни привредници са наше регије и гдје им је представљен буџет и активности Агенције за развој МСП, Аграрног фонда, Донатора - Пројекат ГОЛД и планови Градске управе за даљи рад у погледу сарадње са привредницима и јавности рада Градске управе.

Таква сарадња треба да се континуирано настави и резултат сигурно неће изостати.

- такође, позитивна ствар јесте формирање Савјета за запошљавање Града Бијељина чиме је успостављена чвршћа сарадња Градске управе и Завода за запошљавање, као и Привредне коморе и Сектора образовања. С тим у вези желимо похвалити усвајање Акционог плана запошљавања од стране Градске скупштине, која је прошле године, вјероватно због неприпремљености одборника, била против нашег приједлога за његово доношење.

Са оваквим позитивним ставом у погледу учешћа Града Бијељина и свих органа Града у рјешавању проблема незапослености потребно је још јаче наставити у наредном периоду.

- потребно је хитно организовати састанак Привредног савјета Града са ректорима и деканима универзитета и факултета у Бијељини у вези планирања уписа на факултет средњошколаца и могућности формирања оних смјерова на факултетима који су дефицитарни (експанзија дипл. економиста, дипл. правника, дипл. физиотерапеута, дипл. васпитача, професора разредне наставе и сл.) - табела у прилогу

- сагледати могућност организовања јавних радова гдје би се укључила у рад незапослена лица и добила било какву накнаду за то

- потребно је организовати састанак са представницима Удружења пољопривредника како би се чули њихови проблеми и приједлози, а нарочито у погледу покретања породичног бизниса на начин да региструју пољопривредно газдинство у Градској управи или у надлежном суду, чиме би засновали радни однос и они сами и чланови њихове породице, а тиме и могли тржишно пословати, развијати производњу, извозити, добијати подстицаје и сл.

- потребно је у Градској управи, при Одјелењу за привреду и пољопривреду, формирати комисију за обуку за започињање властитог бизниса јер многи незапослени нису упознати колико кошта регистрација предузетничке дјелатности, које су му обавезе када се региструје, које су могућности за развој дјелатности, која дјелатност ће дати могућност за успјех, а која на овом подручју није нимало профитабилна.

- и на крају прелажемо да се такође, при Одјелењу за привреду и пољопривреду Града, организује Савјет за пољопривреднике који ће бити састављени од дипломираних инжењера пољопривреде (којих на евиденцији Бироа има 49) и који ће ићи на терен код пољопривредника и савјетодавно дјеловати у погледу почетка садње или сијања неке културе па до њеног одржавања (хемијско третирање биљних врста у складу са стандардима, као и исхране и узгоја животиња), како бисмо у Семберији имали здраве производе и биљног и животињског поријекла.

Стручњаци из области пољопривреде би овај посао могли обављати као волонтери којима би се платила накнада за дан који проведу на терену.

С поштовањем,

РУКОВОДИЛАЦ ФИЛИЈАЛЕ

Славица Лукић

ШЕФ БИРОА
Стана Божић

Stana